

## KONGRESNA DEKLARACIJA HOMENET INTERNATIONALA

kako je usvojio HNI Kongres u Katmanduu, Nepal, 28. April 2023.

### I. UVOD:

1. Mi, 72 od 75 filijala HomeNet International-a, međunarodne mreže organizacija zasnovanih na članstvu, federacija, mreža i saveza kućnih radnika iz 33 zemlje su se sastale u Katmanduu od 25. do 28. aprila 2023. na našem Drugom ličnom kongresu i usvojile ovu Deklaraciju
2. Glavni cilj Kongresa bio je produbljivanje solidarnosti i jedinstva pokreta radnika koji rade od kuće koje smo izgradili u našim on-line aktivnostima tokom pandemije.
3. Naša vizija je veća vidljivost i prepoznavanje radnika koji rade od kuće i snažan, ujedinjen i reprezentativan glas na globalnim platformama gde se radnici od kuće efikasno angažuju i izazivaju one, kao što su vlade i poslodavci, koji imaju moć nad svojim radni vek.
4. Primećujemo da uprkos tome što postoji više od 260 miliona radnika koji rade od kuće, što predstavlja 8 procenata globalne radne snage<sup>1</sup> oni ostaju nevidljivi, marginalizovani i uskraćeni za svoja prava.

### II. POTVRDA USTAVA HOMENET INTERNATIONALA:

Jednoglasno smo podržali naš Ustav usvojen na našem virtuelnom kongresu 24. februara 2021. i posvećeni smo principima i ciljevima navedenim u njemu. Jačamo našu odlučnost da izgradimo i pružimo solidarnost među radnicima u kući i njihovim organizacijama oko zajedničkih pitanja i da pružimo reprezentativan glas na globalnim platformama.

### III. NAŠI ZAHTEVI:

#### A. *Priznavanje radnika koji rade od kuće i njihov doprinos:*

- i. Priznati radnike koji rade od kuće kao radnike – i samozaposleni radnici od kuće (ROK) i oni koji su podizvođači (sa ili bez ugovora o radu), od kojih su većina žene
- ii. Priznati doprinos ROK-ova njihovom porodičnom prihodu i društvenoj i nacionalnoj privredi.
- iii. Priznati prava ROK-ova na slobodu udruživanja, posebno u organizacije zasnovane na članstvu, i kolektivno pregovaranje.
- iv. Priznati prava ROK-ova i njihovih organizacija da učestvuju i budu saslušani tokom formulisanja i implementacije politika koje se tiču njih.

---

<sup>1</sup> ILO, 2021; Bonnet, et al 2021

**B. Ratificirati i primeniti standarde MOR:**

- i. Ratificirati i primeniti Konvenciju Međunarodne organizacije rada (MOR) 177 o radu od kuće i Konvencija MOR 190 o eliminisanju nasilja i uznemiravanja u svetu rada (ratifikacija i primena), kao i druge konvencije MOR-a kao što su C-87 i C-98.
- ii. Implementacija Preporuke 184 o radu kod kuće i Preporuke 204 o tranziciji iz neformalne u formalnu ekonomiju.

**C. Pružiti socijalnu zaštitu – naše radno pravo!**

Većina radnika koji rade od kuće nije obuhvaćena, ili je neadekvatno pokrivena, vladinim programima socijalne zaštite ili onima od poslodavca. Naše zdravlje i bezbednost su često ugroženi zbog loših radnih prostora i objekata, kao i zbog stresa žongliranja neplaćenog i plaćenog posla. Mi tražimo svoje pravo na socijalnu zaštitu uključujući:

- i. Pravni okvir politike socijalne zaštite
- ii. Kvalitetnu i pristupačnu zdravstvenu zaštitu
- iii. Finansijsku podršku za materinstvo, starost, invalidnost i nezaposlenost
- iv. Pristup pristupačnim i kvalitetnim ustanovama za brigu o deci
- v. Osiguranje uključujući života, od nesreće, zdravlja i alata i opreme.
- vi. Paketi pomoći tokom katastrofa i za oporavak i rehabilitaciju.
- vii. Zaštita od rodno zasnovanog nasilja.
- viii. Podrška poboljšanju zdravlja i bezbednosti na radu kroz obezbeđivanje bezbednih proizvodnih procesa, lične zaštitne opreme, boljeg stanovanja, infrastrukture, kolektivnog radnog prostora i obuke.

**D. Izgradnja globalnih lanaca snabdevanja moraju više uključivati radnike koji rade od kuće:**

Radnici koji rade od kuće su deo globalnih lanaca snabdevanja, posebno globalnih lanaca snabdevanja odećom. Zahtevi ROK-ova su:

- i. Priznanje kao legitimnih radnika koji doprinose proizvodnji robe i kao sastavnog dela lanaca snabdevanja.



- ii. Obezbeđivanje obaveznih pisanih ugovora o radu od primarnih poslodavaca (brendova) ili brendovi moraju ugovorom da obavežu svoje dobavljače da to urade
- iii. Jednaka plata za jednak rad za žene i muškarce radnike
- iv. Pristojan rad (uključujući platu za život) – sve beneficije pri zapošljavanju koje uživaju fabrički radnici u istom lancu snabdevanja moraju se proširiti i na radnike koji rade od kuće
- v. Transparentnost kroz lance snabdevanja.
- vi. Pravo na organizovanje i/ili pridruživanje radničkim sindikatima kroz lance snabdevanja.
- vii. Transparentan i pravičan mehanizam za rešavanje žalbi uz aktivno i efektivno učešće organizacija radnika koji rade od kuće.

**E. Ojačati statističke podatke o radnicima koji rade od kuće na globalnim i nacionalnim razinama:**

Vlade trebaju da prikupljaju i objavljuju sveobuhvatne statističke podatke tako što će:

- i. Uključiti pitanje o „vrsti radnog mesta“ kao i kategoriji „zavisnog ugovarača“ kako bi se tačno kategorizovali radnici koji rade od kuće u nacionalnim anketama o radnoj snazi.
- ii. Precizno identifikovanje porodičnih radnika koji doprinose
- i. Uključiti podataka o radnicima koji rade kod kuće prema polu i kategorijama industrije u tabelarno objavljivanje anketa o radu ili drugih anketa domaćinstava

**IV. NAŠE OBAVEZE:**

**F) Izgradite jake i demokratske organizacije radnika koji rade od kuće:**

Radnicima koji rade od kuće je potrebna vidljivost, priznanje i reprezentativni glas ako žele da steknu priznanje kao radnici i poboljšaju svoje ekonomske i socijalne uvjete. Potrebna im je solidarnost između sebe i s drugim radničkim organizacijama. Da bi to postigli, moraju se organizovati u jake, demokratske organizacije radnika zasnovane na članstvu na svim nivoima, od lokalnog do globalnog. HNI i njene podružnice se obavezuju da će podržavati:

- i. Lokalne organizacije ROK-ova da povećaju svoje članstvo, prodube svoje demokratsko funkcionisanje, osnaže članove i poboljšaju živote.
- ii. Izgradnja kapaciteta ROK-ova u liderstvu, posebno za žene, u organizacionim veštinama i pružanje mogućnosti za razmenu informacija o modelima i strategijama organizovanja.

- iii. Organizacije koje se okupljaju da formiraju vidljivije i moćnije nacionalne i regionalne organizacije/mreže.
- iv. Nastavak rasta i jačanje HNI kao globalnog glasa radnika koji rade od kuće.
- v. Razvoj moćnog ženskog liderstva na svim nivoima.
- vi. Savezi sa sindikatima i organizacijama ekonomije socijalne solidarnosti.

### **G) Ojačati pristup tržištima**

Radnici koji rade od kuće, posebno samozaposleni radnici koji rade od kuće, imaju direktan pristup sirovinama i tržištima. Međutim, nakon pandemije dostupnost sirovina je bila nedosledna i skupa, a potražnja za proizvodima koje prave domaći radnici je bila niska. HNI se obavezuje da će raditi sa regionalnim organizacijama i filijalama na:

- i. Izgradnji kapaciteta radnika koji rade od kuće i njihovih organizacija na različitim veštinama kako bi osigurali da su njihovi proizvodi „spremni za tržište“ i da organizacije imaju kapacitet da prodaju svoje proizvode direktno na tržištu.
- ii. Stvaranju vidljivosti proizvoda koje prave radnici koji rade od kuće
- iii. Identifikujte različita tržišta i olakšajte odnos između organizacija i tržišta ROK-ova.
- iv. Povežite se sa organizacijama istomišljenika da biste kreirali grupu za podršku za organizacije ROK-ova.
- v. Izgradnja kapaciteta (kao za digitalnu pismenost) organizacija radnika koji rade od kuće za pristup tržištima.
- vi. Zagovarajte politike koje podržavaju život ROK-ova (npr. revolving fond, nabavka)

### **H) Promovišite sredstva za život kroz ekonomiju socijalne solidarnosti**

Radnici koji rade od kuće se organizuju kao organizacije ekonomije socijalne solidarnosti kao što su zadruge, kompanije u vlasništvu proizvođača i grupe za samopomoć. Oni imaju socijalne ciljeve, organizovani su demokratski i u vlasništvom ROK-ova i zalažu se za ekonomsku održivost. Međutim, oni su u većini slučajeva mali. Nedostaju im propisi da ih zaštite i programi za njihovu promociju. Stoga, HNI se obavezuje da-

- i. Nastaviti svoju podršku u organizovanju radnika koji rade od kuće kao organizacije ESS
- ii. Zagovarati politike za podršku ekonomije socijalne solidarnosti

***1) Uključite radnike koji rade kod kuće i njihove probleme u diskurs i zagovaranje klimatskih promena:***

Klimatske promene su postale hitno globalno pitanje o kome se široko raspravlja. Neki od onih koji su najviše pogođeni klimatskim promenama su radnici koji rade od kuće sa globalnog juga, koji žive i rade u neformalnim naseljima i ruralnim područjima koji su direktno pogođeni ekstremnom vrućinom, poplavama, sušama, degradacijom zemljišta i zagađenjem. Njihova zabrinutost se uglavnom ignoriše. HNI se obavezuje da će raditi sa svojim regionalnim organizacijama i filijalama i:

- i. Sprovesti istraživanje o uticaju klimatskih promena na radnike koji rade kod kuće u različitim regionima i različitim sektorima.
- ii. Organizirati se oko pitanja klimatskih promena i izgraditi platformu zahteva na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.
- iii. Izgraditi kapacitet ROK-ova da razumeju, artikulišu i angažuju se u lokalnim, nacionalnim i globalnim dijalozima i pregovorima o klimatskim promenama
- iv. Zagovarati politike klimatskih promena koje su rodno osetljive i koje uključuju zahteve ROK-ova.

**Stoga pozivamo na:**

*Nacionalne vlade* da priznaju radnike od kuće kao radnike, njihov doprinos lokalnoj i nacionalnoj privredi, da formulišu i obezbede sprovođenje nacionalnih zakona i politika za njih, ratifikuju Konvenciju MOR-a br. 177. i 190., uključe ih u nacionalnu statistiku, preuzmu odgovornost za socijalnu zaštitu i daju im glas u donošenju odluka.

*Sindikate* da uključe radnike koji rade od kuće kao svoje članove, da im pomognu da izgrade sopstvene organizacije i da se zalažu za ratifikaciju konvencija MOR br. 177, C-190 i Preporuke 204.

*Brendove privatnog sektora i poslodavce* da prepoznaju postojanje radnika koji rade od kuće u njihovim lancima snabdevanja; da nalože pisane ugovore o radu; da obezbede pravičan prihod i pristojan rad, uključujući socijalnu zaštitu i transparentan i pravičan mehanizam za rešavanje žalbi.



*Međunarodne razvojne agencije* da prepoznaju radnike koji rade od kuće i uključe njihova prava i brige u svoje politike i programe; da podrže organizacije i regionalne mreže radnika koji rade od kuće u borbi protiv nevidljivosti i eksploatacije i u suprotstavljanju negativnim efektima globalizacije; da lobiraju i podrže vlade da ratifikuju MOR C-177 i izvrše pritisak na velike korporativne kupce da poboljšaju radne uslove za radnike. koji rade od kuće.

**NAS JE MNOGO, UJEDINJENI SMO, MI SMO HOMENET INTERNATIONAL!**